

Ansökan om medel till klimatanpassningsprojekt 2026

Projektets titel	Gemensamma lärmiljöer inom regional kustsamverkan: kommunikation av klimatrisker vid kusten
Förslagsställare (sammankallande part ¹) E-post	Länsstyrelsen Blekinge, Sofie Samuelsson

Projektgruppens sammansättning

Namn	Myndighet	Expertis (vilken kunskap bidrar respektive person med i projektet)	Roll (projektledare, medverkande, referensgrupp, konsult, etc)	E-post
Sofie Samuelsson	LST Blekinge	KA, kunskap om länet	Projektledare	
Elin Sander	LST Gotland	KA, kunskap om länet	medverkande	
Kajsa Bäckman	LST Kalmar	Samhällsplanering, kunskap om länet	medverkande	
Anette Björlin	S GI	KA, samverkan, erosion	medverkande	
Marianne Karlsson	S GI	Samverkan, hållbarhet	medverkande	
Jonas Ising	S GU	Erosion	medverkande	
RKS deltagare	Kustkommuner regioner, Länsförsäkringar	Lokal kännedom	Delar i olika aktiviteter	

Sätt ett X för projektets mest relevanta MNKA-arbetsområde

Stärka aktörer i samhället			Stärka medverkande myndigheter	
Utveckling av kunskap och data	Öka engagemang och sprida kunskap i samhället	Verka för förbättringar av ramverk och styrmedel	Informationsdelning	Kompetenshöjning
	X		X	X

¹ Huvudansvarig part, ansvarar för publicering, samt ev. drift och förvaltning av resultat

Beskrivning av projektet

1. Beskriv projektets mål och relevans

RKS Blekinge, Kalmar, Gotland (RKS BKG) är en etablerad plattform för erfarenhetsutbyte och för att nå ut med ny kunskap i samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå (1). Gemensamma utmaningar inom RKS BKG är hög översvämningsrisk i länens låglänta och tätbefolkade kustområden, samt erosion i vissa områden till följd av stigande havsnivåer. Länet karaktäriseras av höga natur- och kulturvärden. Blekinge och Gotland är även viktiga ur ett nationellt beredskapsperspektiv. Det förebyggande arbetet för att hantera klimatriskerna vid kusten har inte kommit tillräckligt långt och det finns ett fortsatt behov av att utveckla vår samverkan genom olika gemensamma aktiviteter och projekt, särskilt efter att länsstyrelsernas och SGU:s medel för klimatanpassning tagits bort. Kustsamverkan har utökats under åren och nu ingår länsstyrelserna, kustkommunerna (12 stycken), regionerna, SGI, SGU och Länsförsäkringar i de tre länen.

För att kunna nå fram med kunskap om klimatrisker och om vilka anpassningsåtgärder som måste vidtas för att bygga robusta samhällen krävs strategiska kommunikations- och kunskapshöjande insatser. Svårigheten med att kommunicera komplexa klimatrisker på ett lättförståeligt och trovärdigt sätt är välkänd inom forskningen (2) och har även identifierats som ett hinder för klimatanpassningsarbetet på lokal och regional nivå inom RKS BKG (3). RKS BKG har sedan starten 2023 genomfört kunskapshöjande insatser och under 2025 arbetat med strategisk kommunikation kring klimatrisker och klimatanpassning. Detta projekt vidareutvecklar och konkretiserar kommunikationsarbetet.

Projektets mål är att utveckla en långsiktig och uthållig kommunikation om klimatanpassning genom att A) skapa gemensamma lärmiljöer där erfarenheter och kunskap kan delas, B) stärka kommuners och andra aktörers klimatkommunikation genom att utveckla gemensamma budskap, C) kommunikation och användning av tekniska kunskaps- och kartunderlag för klimatanpassning och D) arrangera kunskapshöjande webinarier.

A) Gemensamma lärmiljöer

Det viktigt att bygga gemensamma lärmiljöer där aktörer kan dela kunskap, jämföra erfarenheter och diskutera både likheter och skillnader i utmaningar för att på så sätt hitta gemensamma vägar framåt (3). Projektet kommer skapa flera möjligheter till gemensamt lärande genom att arrangera möten, dialog, erfarenhetsutbyte och kunskapshöjande aktiviteter (se nedan). Projektet kommer också skapa en gemensam lärmiljö med Regional kustsamverkan Skåne och Halland, samt med andra relevant nationella myndigheter. Syftet med dessa lärmiljöer är framför allt att vidareutveckla kommunikationsarbete om klimatrisker och anpassning längs kusten genom att dra lärdomar, utbyta och utveckla kunskap om klimatkommunikation inom olika sektorer. Utöver flera digitala möten kommer även ett fysiskt stormöte för alla aktörer inom RKS BKG ordnas.

B) Utveckla gemensamma budskap och samordna information om klimatanpassning på webbsidor

Enligt RKS BKG:s kommunikationsrapport 2025 (3) karaktäriseras kommuner inom nätverkets klimatkommunikation av ojämnheter. Rapporten visade att kommuner och myndigheters hemsidor oftast är väldigt tekniskt formulerade i sin information om klimatanpassning. Det finns därmed ett behov av att *utveckla webbsidorna* för att göra dem mer lättförståeliga och målgruppsanpassade. Detta projekt tar fasta på de rekommendationer som gavs i rapporten och utvecklar gemensamma riskbilder och budskap som kan användas och anpassas till olika aktörer inom nätverkets hemsidor. Om flera aktörer använder samma budskap kan legitimiteten för klimatkunskapen öka. Projektet ger deltagande aktörer ett stöd genom att erbjuda exempel på innehåll och struktur på webbsidor.

Projektet kommer även att konkretisera klimatrisker och anpassningsarbete genom att påbörja en *exempelsamling* som visar på lokal och regionala risker och anpassningsåtgärder i praktiken. Exempelsamlingen förväntas i en inledande fas innehålla fall där olika vattenrelaterade risker såsom översvämmning, stigande hav, skyfall, erosion och torka belyses genom kommuner i Blekinge, Kalmar eller Gotlands utmaningar och arbete. Exempelen kan användas i kommunikationsarbetet.

C) Kommunikation och användning av tekniska kunskaps- och kartunderlag för klimatanpassning (fokus: bedömning av erosionsrisker)

SGU har gjort erosionskarteringar av Ölands och Gotlands kuster genom finansiering från MNKA (och för Sölvesborg i tidigare projekt). Under förra året tog projektet fram ett förslag på *användarstöd* för hur kartunderlaget ska användas. En utmaning är att underlaget är svårtolkat om man saknar kunskap i geologi. I denna aktivitet fokuserar vi på hur tekniskt kartunderlag kan kommuniceras till handläggare så att de kan agera och ta beslut i ärenden även om de inte har djupare kunskap i geologi. Användarhandledningen kommer färdigställas och användas som ett pilottest vid bedömning av erosionsrisker i planer och andra ärenden. Målgrupp är kommunala handläggare på Gotland, Öland, Sölvesborg, samt länsstyrelserna. Efter test och utvärdering uppdateras handledningen. Erfarenheterna och processen som ledde fram till användarstödet kan användas även för att kommunicera hur andra tekniska kunskaps- och kartunderlag kan användas i ärenden och beslut som berör klimatanpassning.

D) Arrangera kunskapshöjande webinarier

RKS BKG har arrangerat flera kunskapshöjande webinarier som varit mycket uppskattade. En förutsättning för att kommunerna ska kunna vara budbärare i kommunikation av klimatrisker är att de har aktuell kunskap om klimatanpassning. Projektet kommer arrangera tre till fyra webinarier som utgår från teman och utmaningar som identifierats inom nätverket. Systemnätverket RKS Skåne/Halland och andra intresserade myndigheter mottar även inbjudan till webinarier. Dessa teman har identifierats som relevanta för webinarier:

- *Grundvatten och saltvatteninträngning*: kunskap efterfrågas om hur framtida grundvattennivåer i kustzonen kan förändras och bidra till saltvatteninträngning.
- *Samhällsekonomiska analyser för klimatanpassning*: goda exempel från experter och tillämpning inom kommuner
- *Klimatanpassning av vägar och infrastruktur*: Trafikverket presenterar sitt arbete och samverkansbehov diskuteras
- *Klimatanpassning och förorenade områden*: Kunskap efterfrågas om hur klimatförändringarna påverkar förorenade områden och hur dessa områden bör hanteras.
- *Naturbaserade lösningar*: Exempel på lösningar och förhållningssätt för att skydda bebyggelse, infrastruktur och naturområden vid kusten.

Referenser

- 1) www.regionalkustsamverkanblekingekalmargotland.se
- 2) Moser, S. C. (2016). Reflections on climate change communication research and practice in the second decade of the 21st century: what more is there to say?. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 7(3), 345-369.
- 3) Nova Empower & RKS BKG (2025). Strategisk Kommunikation om klimatrisker och klimatanpassning i Blekinge, Kalmar och Gotlands län. Rapport publicerad december 2025
www.regionalkustsamverkanblekingekalmargotland.se

2. Beskriv projektets resultat, förväntad effekt och målgrupper

(max en A4-sida)

Resultat

- Gemensamt lärande genom kunskapsutbyte och kompetensutveckling om klimatanpassning och strategisk klimatkommunikation mellan RKS BKG, RSK Skåne/Halland och andra nationella sektorsmyndigheter. Flera digitala möten och en fysisk träff "RKS Stormöte" kommer ordnas.
- Uppdaterade webbsidor (hos utvalda aktörer inom RKS BKG) med gemensam kommunikation av budskap som berör klimatrisker och klimatanpassning anpassade för utvalda målgrupper.
- En exempelsamling finns framtagen relevant för förhållandena inom RKS BKG med fokus på vattenrelaterade risker, utmaningar och anpassningsåtgärder. Exempelen är tänkta att användas som stöd i kommunikationsarbetet.
- Ett användarstöd för att bedöma risker med stranderosion i ett förändrat klimat i olika typer av ärenden inom kommun och länsstyrelse finns framtaget tillsammans med en utvärdering om hur

det fungerar att använda i praktiken. Användarstödet kommer tillgängliggöras och förvaltas av nationell myndighet (SGU eller SGI).

- Ökad kunskap inom och utanför RKS BKG om aktuella och identifierade klimatrelaterade teman genom kunskapshöjande webinarier.

Förväntad effekt

- Ökad kunskap och engagemang hos handläggare att arbeta med klimatanpassning och integrera dessa aspekter i sitt dagliga arbete.
- Stärkt förmåga hos handläggare att tillgodogöra sig kunskap från tekniska kunskaps- och kartunderlag. Erfarenheter av processen kan användas för andra kunskapsunderlag för klimatanpassning.
- Stärkt förmåga att kommunicera klimatrisker och klimatanpassning hos deltagande organisationer
- Möjlighet att skala upp budskap och kommunikationsverktyg utanför RKS BKG.
- En tydligare förståelse hos politiker och medborgarna för klimatrisker och kommunens avsikter och ansvar i klimatanpassningsarbetet.

Målgrupper

- Handläggare på regioner, länsstyrelse och kommuner, särskilt viktiga är planerare, miljöskydds- och vattenhandläggare, klimat- och miljöstrateger samt kommunikatörer.
- SGI, SGU och andra nationella myndigheter involverade i projektet.
- Indirekt kommunmedborgare genom information på webbsidor.

Dokumentation av resultat

Aktiviteter, presentationer, minnesanteckningar med mera samlas på RKS BKG webbsida.

3. Beskriv projektets genomförande och budget

(max en A4-sida)

Projektet drivs och genomförs inom det redan etablerade nätverket för regional kustsamverkan i de tre länen. I samverkan finns en samordningsgrupp som driver det praktiska arbetet med planering och att ordna möten och webinarium. Samordningsgruppen består av SGI, SGU, de tre länsstyrelserna, samt representanter från tre kommuner.

- Lärmiljöer*: samordningsgruppen är ansvarig och arbetet sker löpande under året. Ett fysiskt stormöte arrangeras efter sommaren.
- Gemensamma budskap och utveckla webbsidor*: genomförs av länsstyrelserna i samverkan med utvalda intresserade kommuner och regioner. RKS Skåne/Halland, SGI, SGU, fler myndigheter, länsförsäkringar bidrar med erfarenheter kring kommunikation och deltar vid framtagande av budskap. Arbetet genomförs under året med målet att webbsidor har uppdaterad text under 2026.
- Användarstöd för bedömning av erosionsrisker*: SGU ansvarar för denna aktivitet i nära samverkan med SGI. Kommunala handläggare på Gotland, Öland, Sölvesborg, samt länsstyrelserna är med och testar stödet i pågående ärenden. En enkät skickas ut under hösten för att följa upp hur stödet fungerar. Innan årets slut justeras innehållet om behov finns. Processen dokumenteras i PM.
- Kunskapshöjande webinarier*: Samordningsgruppen är ansvarig för att planera, boka föredragshållare, ordna teknisk miljö och skicka ut inbjudan. Webinarierna genomförs löpande under året.

Tidplan		
Start: 2026-03-01		Slut: 2026-12-15
Aktivitetsplan		
Tidpunkt	Aktivitet	Deltagande part
Q1-Q4	A1. Lärmiljöer	Samordningsgruppen. Deltar gör alla aktörer inom RKS BKG, samt andra aktörer.
Q3	A2. Fysisk träff "RKS Stormöte"	SIG, samordningsgruppen. Deltar gör alla aktörer inom RKS BKG
Q2-Q4	B. Gemensamma budskap och utveckla webbsidor	Länsstyrelserna och utvalda kommuner
Q1-Q3	C1. Utveckling och pilottest av användarstöd för bedömning av erosionsrisker	SGU och SIG, i samverkan med länsstyrelse och utvalda kommuner
Q3-Q4	C2. Utvärdering och justering av användarstöd	SGU och SIG
Q1-Q4	D. Kunskapshöjande webinarier (3–4 stycken)	Samordningsgruppen. Brett deltagande även utanför RKS BKG.